

MESTO NITRA

- 78353 obyvateľov
- 100,45km²

ÚČASŤ V SÚŤAŽI ENVIROMESTO

- 2017
- 2019
- 2021 😊

**MESTO
NITRA**

Prezentácia prihlášky do súťaže

Likvidácia čiernych skládok. V Nitre sa nám rozmohol taký nešvár. Pribúdajú čierne skládky. Väčšinou, po povinnom zákonnom kolečku medzi mestom, okresným úradom, policajným zborom, okresným úradom a naspäť mestom sme vzhľadom na vágny zákon v danej oblasti povinní na vlastné náklady zabezpečiť likvidáciu týchto skládok. Niekedy je to na obmedzené finančné a ľudské zdroje celkom oriešok, ale z uvedených čísiel vyplýva, že v roku 2021 sme za polroka zlikvidovali viac čiernych skládok, než za obdobie celého roka 2020. Pracujeme na efektívite. Hľadáme spôsob prevenciu, ako vzniku čiernych skládok predchádzať. Mesto Nitra prevádzkuje niekoľko bezodplatných zberových dvorov, máme za to, že za rovnakého úsilia na strane producenta odpadu /nakládka, transport na miesto vysypania/ by mohli občania namiesto sypania odpadu mimo miesto na to určené, likvidovať odpad v zmysle zákona na zberovom dvore. Na tomto povedomí musíme zapracovať.

PRED

Lokalita: Súfiovská

PO

Lokalita: Súfiovská

PRED

Lokalita:
Krškany – Na hlinách

PO

Krškany – Na hlinách

Počet čiernych skládok odstránených Mestom Nitra v r. 2020.....	26
Náklady za r. 2020.....	7 715 EUR
Počet čiernych skládok odstránených Mestom Nitra v 1. polroku 2021.....	30
Náklady za r. 2021.....	16 441 EUR

Audit na verejné osvetlenie

Cieľom projektu s názvom Rozvoj energetických služieb v meste Nitra je rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni a to konkrétne vypracovanie účelového energetického auditu pre sústavu verejného osvetlenia v rámci Operačného programu Kvalita Životného prostredia. Tento audit bude slúžiť ako podklad návrhu opatrení energetickej efektívnosti splácaných z úspor nákladov na energiu.

**MESTO
NITRA**

Prezentácia prihlášky do súťaže

B. OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY, ZELENÁ INFRAŠTRUKTÚRA

VZN Odbor ŽP v súčinnosti s Komisiou MZ pre životné prostredie, komunálne činnosti a verejný poriadok v Nitre pripravil nové znenie VZN o verejnej zelene. Mesto Nitra malo schválené všeobecné záväzné nariadenie mesta Nitry č. 20/2009 Starostlivosť o zeleň a správa zelene na území mesta Nitry. Na základe protestu prokurátora č. Pd 162/2013 – 5 zo dňa 27.05.2013 bolo predmetné VZN Mestským zastupiteľstvom v Nitre dňa 27.06.2013 zrušené. V rámci rokovania MZ v Nitre dňa 24.06.2021 bolo prijaté VZN č. 04/2021 o verejnej zelene, čím sa výrazne posilňujú kompetencie samosprávy v segmente tvorby a ochrany zelene na území mesta.

Dendrologické prieskumy Mesto Nitra, Odbor životného prostredia systematicky obstaráva dendrologické prieskumy zamerané na stanovenie perspektívy a prevádzkovej bezpečnosti drevín vo vybraných zelených enklávach mesta. V roku 2021 boli spracované dendrologické posudky pre dreviny v pamiatkovo chránenom Parku v kasárňach v Nitre, na Mestskom, Chrenovskom, Párovskom a Mlynáreckom cintoríne, na Cyrilometodskom námestí v Nitre vrátane ultrazvukového tomografu, zadané sú dendrologické posudky pre topoľovú alej na Novozámockej ulici a pre cintoríny v Horných a Dolných Krškanoch. Celkové náklady na uvedené posudky sú cca 14 000€.

Starý park Mesto Nitra v roku 2020 obstaralo dendrologické posúdenie drevín v Starom parku /suma cca 4 000€/ a následne realizovalo ošetrovanie drevín na základe posudku. Celkovo sa ošetrilo 168 stromov, prístrojová kontrola /tomograf, ťahová skúška/ bola vykonaná na 23 drevinách. /suma cca 58 000€/ Následne mesto Nitra obstaralo projektovú dokumentáciu komplexnej revitalizácie Starého parku v Nitre /suma cca 54 000€/ , so zameraním na implementáciu adaptačných opatrení na zmenu klímy /predpokladaný realizačný náklad cca 6 000 000€/ . V súčasnosti je projekt v procese administratívnej kontroly na RO pre IROP.

Nový park V roku 2017 bol spracovaný projekt revitalizácie Nového parku v Nitre. V súčasnej dobe je projekt pred realizáciou, po procese verejného obstarávania. Predpokladaná suma realizácie je cca 600 000€. V rámci projektu riešime revitalizáciu porastov vrátane ošetrovania pôvodných stromov, zakladanie biodiverzityných lúk, výsadby trvalkových porastov, osadenie autorských skulptúr s prírodnou tematikou a obnovu mobiliáru.

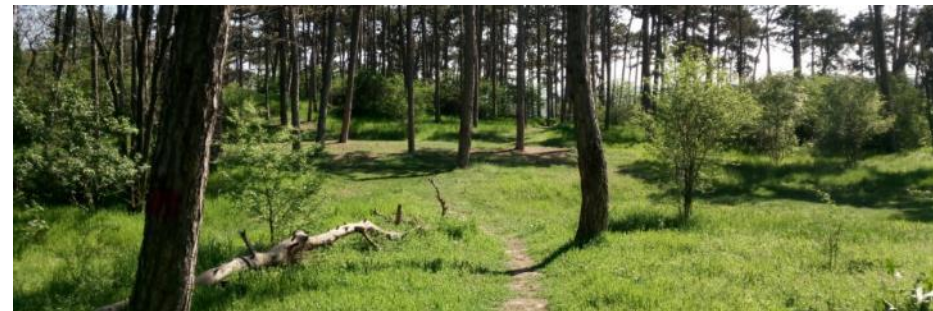
**MESTO
NITRA**

Prezentácia prihlášky do súťaže

Vnútroblok Tokajská Revitalizácie zelene vo vnútrobloku vrátane výsadby 93ks stromov, 1155 krov, 30 popínavých rastlín na pritenenie pergoly a regenerácia trávnikov s celkovými nákladmi cca 50 000€. Výsadby okrem environmentálnych funkcií tvoria i izolačnú funkciu voči vetru. Projekt bol zrealizovaný v roku 2020.

Mestský les Borina Revitalizácia jedného z mála lesných pozemkov na území mesta Nitra. V súčasnosti sa jedná o prevažne monokultúrny porast Pinus nigra – borovice čiernej, založený v medzivojnovom období 20. storočia. Návrh rieši postupnú obnovu porastov výsadbou 15 000ks lesníckych sadeníc druhov quercus pubescens – dub plstnatý, Fraxinus ornus – jaseň manový, a i. Realizáciou projektu sa výrazne zvýši udržateľnosť porastov a biodiverzita v území. Predpokladané realizačné náklady cca 120 000€. V súčasnej dobe je projekt pred realizáciou, po podpise zmluvy so zhotoviteľom.

Brezový háj Súčasný stav porastov v Brezovom háji je značne zanedbaný. Obnova porastu nebola koncepčne riešená po dlhšiu dobu. Doplnené sú vegetačné prvky ako ekoostrovčeky s ukážkou vývojových štádií vegetácie lužného lesa, kvitnúca lúka prírodného vzhľadu lemujúca okraj trávnej plochy, protihlukovú bariéru pomocou zahustenia existujúceho porastu, záhon cibulovín v trávniku, ktorý evokuje návrat k prirodzeným spoločenstvám rastlín. V prvom rade je dôležité odstránenie invázných druhov drevín, úplne suchých a silne poškodených jedincov. Z porastu sa uvoľnia hodnotné stromy. Celkový počet navrhovaných stromov 395ks, trvaliek 2875ks a cibulovín do trávniku 84 760. Predpokladané realizačné náklady cca 280 000€. V súčasnej dobe je projekt pred realizáciou, po procese verejného obstarávania.

C. OCHRANA OVZDUŠIA

Monitoring kvality ovzdušia v Nitre /50 000€ grant Ministerstva hospodárstva SR/ Cieľom projektu bola implementácia 10 meteo staníc rozmiestnených po meste do vybraných oblastí – mestské parky, priemyselné zóny, časti mesta s vysokou koncentráciou motorových vozidiel. Meteostanice boli inštalované firmou ISDD plus, s.r.o. v období od 27.11.2020 do 14.12.2020 vo vybraných lokalitách. Mesto Nitra pripravuje informačný portál v rámci chystanej novej web stránky mesta, aby dáta z meraní boli zrozumiteľnou formou dostupné verejnosti. Dáta boli taktiež poskytnuté okresnému úradu v Nitre, SPU v Nitre a FMFI UK v Bratislave, katedre aplikovanej matematiky.

Nízkouhlíková stratégia

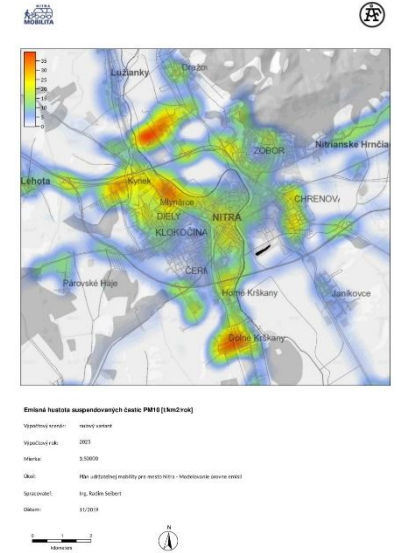
Cieľom projektu je vypracovanie nízkouhlíkovej stratégie pre územie mesta Nitra v rámci Operačného programu Kvalita Životného prostredia. Táto stratégia bude slúžiť ako podklad pre ďalšiu implementáciu environmentálnych riešení v regióne, pričom jej cieľom je zníženie uhlíkového zaťaženia v meste Nitra a tým pádom eliminovanie nepriaznivých vplyvov na jej obyvateľov a okolité životné prostredie. Významným merateľným ukazovateľom úspešnosti projektu bude zníženie spotreby skleníkových plynov pri vykurovaní budov napojených na centrálny zdroj tepla. Hlavnou aktivitou projektu je v rámci špecifického cieľa 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území.

Úlohou spracovania koncepcie je vytvorenie podmienok pre systémový rozvoj sústav tepelných zariadení na území obce s cieľom:

- zabezpečenia spoľahlivosti a bezpečnosti v dodávke tepla,
- zabezpečenia hospodárnosti pri výrobe, rozvoze a spotrebe tepla,
- zabezpečenia súladu s ochranou životného prostredia,
- zabezpečenia súladu so zámerom energetickej politiky Slovenskej republiky,
- zabezpečiť súlad so závažnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky.

Plán udržateľnej mestskej mobility /OP IROP COV 790 780€/

- hlavným cieľom je vytvárať podmienky pre rozvoj kvalitnej dopravnej infraštruktúry, ktorá dostatočne uspokojí nároky všetkých účastníkov prepravy
- vytvárať predpoklady pre znižovanie emisií, hluku a iných škodlivých látok v súlade s európskymi právnymi predpismi – zlepšenie životného prostredia
- rozvíjať existujúcu sieť ucelených trás pre nemotorovú dopravu, prepojenie dôležitých cieľov ciest (bývanie– práca/škola, rekreačné trasy)
- Zvyšovať podiel MHD v delbe prepravnej práce – zvyšovať kvalitu MHD, najmä ponuku, spoľahlivosť, bezpečnosť, cestovnú rýchlosť, dynamické preferencie MHD na svetelne riadených križovatkách

Budovanie cyklotrás /OP IROP COV 3 893 044€ vybudovaných, 2 384 785€ pred realizáciou/ a cyklogaráže /159 867€/.

Cyklotrasy 13,85km vybudovaných cyklotrás, ďalších 5,57km pred realizáciou.

Cyklogaráže budú na štyroch frekventovaných lokalitách po celej Nitre, hlavne však v širšom centre: pri Chrenovskom moste, pri atletickom štadióne, na Dražovskej ceste pri Pedagogickej fakulte UKF a pri zimnom štadióne na Jesenského ulici. „Lokality pri štadiónoch boli zvolené, pretože ide o záchytné parkoviská mesta, kde ľudia môžu parkovať celý deň zadarmo a odtiaľto sa dopravujú do práce alebo do centra mesta. Cyklogaráže tiež vzniknú pri nájomných bytoch a pri internátoch, kde je tiež predpoklad ich väčšieho využívania,“ povedal Ivan Janček z odboru dopravy na nitrianskej radnici.

D. ADAPTÁCIA A ZMIERŇOVANIE DOPADOV ZMENY KLÍMY

Vegetačná strecha na budove MsÚ v Nitre. Mesto Nitra ako pilotný projekt budovania zelených striech na municipálnych budovách dalo v roku 2019 spracovať PD zelenej strechy na budove MsÚ v Nitre. Projekt rieši ozelenenie viac než 4000m² strešnej krajiny na budove. Strecha bude pohľadová i pochôdzna, je projektovaná ako extenzívna nízko údržbová, s výsadbou rozchodníkov. V súčasnosti sa projekt nachádza v posudzovaní na Envirofonde. V prípade realizácie projekt prispeje k úprave mikroklimy v budove MsÚ, bude mať priaznivý vplyv na energetickú bilanciu stavby, ale najmä poslúži ako príklad a PR nástroj promovania myšlienky implementácie adaptačných opatrení na zmenu klímy i formou budovania veľkoplošných zelených striech v meste.

Výsadba stromoradií v exponovaných plochách. Mesto Nitra pokračuje vo výsadbe stromových alejí v zelených pásoch popri frekventovaných komunikáciách v meste. Stromy postupne humanizujú šedú infraštruktúru. Pritienia komunikácie a tým celkovo pozdvihnú životné prostredie v meste.

Revitalizácia trvalkových výsadiel v kruhových objazdoch. Vzhľadom na vek pôvodných výsadiel a taktiež vzhľadom na meniacu sa klímu v meste, v roku 2019 – 2020 mesto obnovilo výsadby vo vybraných kruhových objazdoch s cieľom predĺženia životnosti výsadiel, ako i s cieľom úpravy sortimentu v prospech suchomilných, stepných a trávnych druhov rastlín, ktoré majú vyššiu toleranciu na extrémne stanovištné podmienky. Postupne boli obnovené výsadby v kruhovom objazde na Hollého ul. /343m²/, Dolnočermánskej ul. /79m²/ a Nepervillskej ul. /133m²/, boli založené nové výsadby na kruhovom objazde na Mostnej ulici /214m²/ a na okružnej križovatke pod Zoborom /456m²/ . Celkový náklad predstavoval cca 45 000€.

Biodiverzitné zelené pásy popri komunikáciách a zmena režimu kosenia. V roku 2021 boli založené pilotné biodiverzitné letničkové výsadby v prístenných zelených pásoch na Dlhej ulici v Nitre /cca 1000m²/ a pri Židovskom cintoríne v Nitre /cca 400m²/ . Aplikované boli 2 druhy osivových zmesí /intenzívna certifikovaná na Dlhej ulici, extenzívna so zameraním sa na opeľovače v druhej ploche/. V spolupráci s Botanickou záhradou v Nitre bude spracovaný manuál zakladania biodiverzitných výsadiel v meste vrátane biotechniky a odporúčaných osivových zmesí. V rámci adaptačných opatrení na zmenu klímy a podpory biodiverzity bol taktiež upravený režim kosenia na vybraných zelených plochách v Nitre /veľký kruhový objazd na Štúrovej ulici v Nitre, časť Brezového hája v Nitre, Zelené plochy na Braneckého ul. A v okolí Židovského cintorína/, kedy sa znížila frekvencia z 5tich na 3 kosby za sezónu. Celkovo ide o výmere cca 27 800m².

Tieniace prvky na Svätoplukovom námestí a vodný prvok Tieniace prvky /I. etapa, august 2021, náklad cca 98 000€/ Dispozičné riešenie tvaru „L“ vytvára roh historickej zástavby. Miernie prevýšená kultivovaná plocha s funkciami sedenia, stolovania, možnosti pridania detských prvkov, prekrytia, tienenia v zostave reflektuje chýbajúcu aktívnu hranu historickej zástavby ale aj v samotnom urbanizme mesta. Zostavy sú otvorené do strán na základe funkcií a vytvoreného priestoru pre jednotlivcov, skupiny, rodiny a pre príležitosť festivalu. Prevádzkou neobmedzujú pohybu V umiestnení prvkov mobiliáru sa rešpektovali príjemné pohľady. Sedenie je často orientované ku stredu námestia a k ďalekým pohľadom na mesto v rámci námestia. Chod činností jednotlivých zostáv by sa mohol popísať podľa základného rozvrhu a označenia v situácií. Zostava M1 otvára pohľad do ale aj z Kupeckej ulice. Má tri lavičky, ktoré sa v priestore nerušene oddeľujú vegetáciou. Pomocou prekrytia poskytuje tieň, v bočnom tienení možnosť zachytenia aj historického obrazu miesta, umenia. Tento prvok sa môže v budúcnosti ľubovoľne opakovať prepájať zostavy ako súvislé steny. V ďalšej podobe zostavy, v prevádzke, návrh takisto zachováva možnosť oddychu pri fontáne a dopĺňa chýbajúce možnosti sedenia, oddychu po príchode z pešej zóny. Takisto má možnosť tienenia. Zostava M2 sa vymedzuje rušivému okoliu a sústreďuje pohľad na stredobod, fontánu. Prvkami nevytvára sedenie len pre jednotlivca ale zohľadňuje intimitu skupinového posedenia v príjemnom prostredí tieňa. M3 je v mieste najväčšieho uzlu pohybu na námestí. Preto vo svojej prevádzke, pomocou redukovania sedenia a väčších odstupov, zachováva súkromie pre jednotlivca. M4 je v mieste bez zvyčajného prechodu a zhonu. Preto v prevádzke a v počte sedení otvára priestor pre pobyt rodiny, väčšej skupiny na málo rušený a dlhší čas. M5 vytvára v pohľade vnímaný predpriestor divadla. V prevádzke hustou vegetáciou zjemňuje kulisu divadla a zachováva 3 možnosti sedenia v tieni.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ !

Štefan Lančarič
lancaric@msunitra.sk
www.nitra.sk
037 6502 219

